
TBA01

Salicornietum prostratae

Soó 1964

Slanorožcová slaniska

Tabulka 4, sloupec 3 (str. 139)

Orig. (Soó 1964): *Salicornietum prostratae* Soó (27) 64
Syn.: *Salicornietum herbaceae* von Soó 1927 (§ 2b,
nomen nudum)

Diagnostické druhy: ***Aster tripolium* subsp. *pannonicus***, *Juncus gerardii*, *Plantago maritima*, ***Puccinellia distans***, ***Salicornia prostrata***, ***Spergularia maritima***, *Suaeda prostrata*

Konstantní druhy: ***Aster tripolium* subsp. *pannonicus***, *Puccinellia distans*, ***Salicornia prostrata***, *Spergularia maritima*

Dominantní druhy: ***Salicornia prostrata***

Formální definice: *Salicornia prostrata* pokr. > 25 %

Obr. 57. *Salicornietum prostratae*. Historické porosty slanorožce rozprostřeného (*Salicornia prostrata*) na cestě přes slanisko u Terezína na Hodonínsku. (J. Vicherek 1961.)

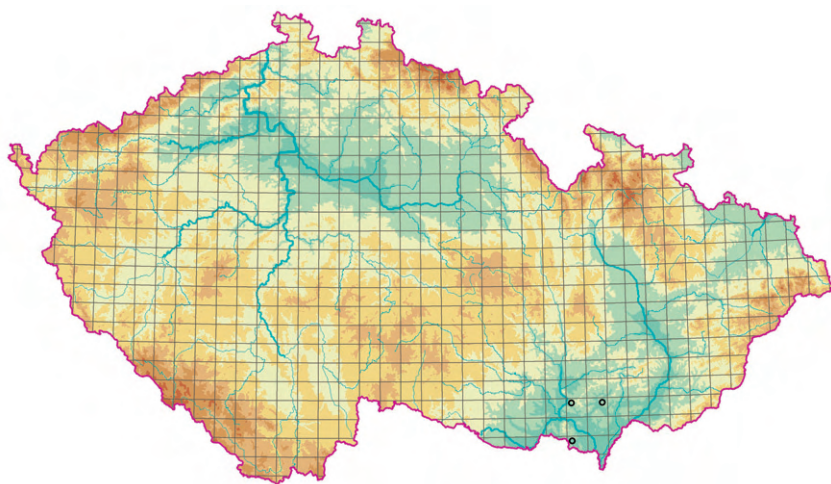
Fig. 57. Historic stands of *Salicornia prostrata* on a path across a saltmarsh near Terezín, Hodonín district, southern Moravia.

Struktura a druhové složení. V rozvolněných, vzácněji i v zapojených porostech dominuje ponticko-panonský slanorožec rozprostřený (*Salicornia prostrata*), který často tvoří jednodruhové porosty. S vyšší frekvencí, ale malou pokryvností se však místy vyskytují i některé další halofyty, např. *Aster tripolium* subsp. *pannonicus*, *Puccinellia*

distans a *Spergularia maritima*. V porostech se vyskytuje zpravidla jen kolem pěti druhů cévnatých rostlin na ploše 4–25 m². Mechorosty vesměs chybějí.

Stanoviště. Typickým stanovištěm jsou okraje periodických a slaných jezer. Na jaře je substrát mělce zaplaven a postupně vysychá, přičemž se na jeho povrchu tvoří solné výkvěty. Vegetace byla u nás vázána na hlinité až jílovité, středně humózní, silně zasolené půdy neutrální až slabě alkalické reakce (Vicherek 1973). Lokality na jižní Moravě ležely na severozápadní hranici rozšíření této asociace v oblasti se silně kontinentálním klimatem a ročními srážkovými úhrny pod 570 mm.

Dynamika a management. Porosty s dominantní *Salicornia prostrata* se vyskytují v nejvíce zasolených a zamokřených částech slanisk. U nás osidlovaly nehlubší části terénních sníženin vzniklých při zazemňování slaných jezer. S postupně se snižující vlhkostí a koncentrací solí pronikají do těchto porostů druhy slaniskových trávníků, jejichž přítomnost je známkou postupující sukcese i v přirozených podmínkách. U nás byl však tento proces spjat s umělým odvodněním slanisk a jejich okolí, proběhl rychle a patrně nevratně. Protože se změnila i půdní podmínky na dřívějších lokalitách, obnova dlouhodobě stabilního

Obr. 58. Rozšíření asociace TBA01 *Salicornietum prostratae*.

Fig. 58. Distribution of the association TBA01 *Salicornietum prostratae*.

společenstva není snadná. Dominantní druh *Salicornia prostrata* by bylo nutné vyset na plochy zbavené drnu a o populaci dále pečovat.

Rozšíření. Tato jihovýchodoevropská asociace je uváděna od Neziderského jezera v Rakousku (Mucina in Mucina et al. 1993a: 522–549), z Maďarska (Borhidi 2003), Srbska (Kojić et al. 1998), Rumunska (Sanda et al. 1999), Bulharska (Tzonev 2002) a Ukrajiny (Solomakha 1996). Na Slovensku nebyla zjištěna (Vicherek 1973). Od nás je historicky doložena ještě z šedesátých let 20. století z jihomoravských slanisk u rybníka Nesytu poblíž Sedlce na Mikulovsku, u Velkých Němčic na Hustopečsku a u Terezína na Čejčsku (Vicherek 1962a, 1973), ale krátce nato zanikla. Tyto výskyty byly posledními zbytky z původně rozsáhlejšího rozšíření asociace na jižní Moravě, které patrně zahrnovalo také slaniska na březích slaných jezer u Kobylí, Čejče a Měnína, vysušených již v první polovině 19. století (Hochstetter 1825, Vicherek 1973, Grulich 1987).

Variabilita. Vicherek (1973) rozlišil dvě subsociace, z nichž *Salicornietum prostratae typicum* Vicherek 1973 zahrnovala monocenózy druhu *Salicornia prostrata* nebo porosty s jeho výraznou převahou a *Salicornietum prostratae puccinellietosum limosae* Vicherek 1973 porosty na přechodu ke slaniskovým trávníkům.

Hospodářský význam a ohrožení. U nás tato vegetace neměla vzhledem k maloplošnému rozšíření ani v minulosti velký hospodářský význam. Jako součást komplexů slanisk byla přepásána dobyt看em a drůbeží.

■ **Summary.** This association includes open, species-poor stands of *Salicornia prostrata*, confined to strongly saline soils in the surroundings of mineral springs and saline lakes. In the past it occurred at a few sites of southern Moravia, but the last stands disappeared in the 1970s.

Tabulka 4. Synoptická tabulka asociací halofilní vegetace (třídy *Crypsietea aculeatae*, *Thero-Salicornietea strictae* a *Festuco-Puccinellietea*).**Table 4.** Synoptic table of the associations of the vegetation of saline habitats (classes *Crypsietea aculeatae*, *Thero-Salicornietea strictae* and *Festuco-Puccinellietea*).

- 1 – TAA01 *Crypsietum aculeatae*
 2 – TAA02 *Heleochloëtum schoenoidis*
 3 – TBA01 *Salicornietum prostratae*
 4 – TBA02 *Spergulario marginatae-Suaedetum prostratae*
 5 – TCA01 *Puccinellietum limosae*
 6 – TCB01 *Scorzonero parviflorae-Juncetum gerardii*
 7 – TCB02 *Loto tenuis-Potentilletum anserinae*
 8 – TCB03 *Agrostio stoloniferae-Juncetum ranarii*

Sloupec číslo	1	2	3	4	5	6	7	8
Počet snímků	10	10	10	10	15	30	32	13
Počet snímků s údaji o mechovém patře	3	5	3	3	8	12	14	5

Bylinné patro***Heleochloëtum schoenoidis***

<i>Atriplex tatarica</i>	.	30
--------------------------	---	----	---	---	---	---	---	---

Puccinellietum limosae

<i>Glaux maritima</i>	13	3	.	.
-----------------------	---	---	---	---	----	---	---	---

Scorzonero parviflorae-Juncetum gerardii

<i>Scorzonera parviflora</i>	.	.	10	.	.	43	3	.
<i>Eleocharis uniglumis</i>	43	6	8
<i>Senecio erraticus</i>	.	10	.	.	13	40	9	.
<i>Lythrum virgatum</i>	7	30	6	.
<i>Pulicaria vulgaris</i>	7	17	6	8
<i>Agrostis stolonifera</i>	.	10	.	.	40	100	62	54
<i>Cirsium brachycephalum</i>	13	6	.
<i>Plantago uliginosa</i>	.	30	.	.	13	50	12	31
<i>Orchis palustris</i>	13	3	.
<i>Phragmites australis</i>	.	30	.	.	27	53	12	15
<i>Potentilla reptans</i>	7	47	38	38
<i>Cirsium canum</i>	7	43	28	15

Loto tenuis-Potentilletum anserinae

<i>Pastinaca sativa</i>	7	7	44	8
-------------------------	---	---	---	---	---	---	----	---

Agrostio stoloniferae-Juncetum ranarii

<i>Carex secalina</i>	7	3	.	100
<i>Euphorbia platyphyllos</i>	31
<i>Samolus valerandi</i>	7	.	15
<i>Juncus ranarius</i>	13	3	3	54
<i>Agrostis gigantea</i>	38
<i>Veronica anagallis-aquatica</i>	.	10	6	31
<i>Juncus inflexus</i>	10	3	38

Tabulka 4 (pokračování ze strany 139)

Sloupec číslo	1	2	3	4	5	6	7	8
Diagnostické druhy pro dvě a více asociací								
<i>Spergularia salina</i>	60	40	.	40	13	.	.	.
<i>Crypsis aculeata</i>	100	40	10	.	20	.	.	.
<i>Spergularia maritima</i>	.	50	80	60	67	7	.	.
<i>Heleochloa schoenoides</i>	.	100	.	.	13	3	.	.
<i>Taraxacum bessarabicum</i>	.	20	10	10	73	7	3	.
<i>Salicornia prostrata</i>	.	.	100	40
<i>Suaeda prostrata</i>	.	.	20	100	7	.	.	.
<i>Plantago maritima</i>	.	10	30	30	53	17	6	.
<i>Pulicaria dysenterica</i>	.	10	.	.	20	3	9	.
<i>Trifolium fragiferum</i>	27	77	81	31
<i>Potentilla anserina</i>	.	20	.	.	60	97	75	77
<i>Melilotus dentatus</i>	20	67	62	69
<i>Inula britannica</i>	.	10	.	.	20	10	16	38
<i>Odontites vernus</i>	20	57	44	23
<i>Tetragonolobus maritimus</i>	7	43	31	15
<i>Achillea asplenifolia</i>	13	12	.
<i>Pulegium vulgare</i>	7	77	12	31
<i>Carex otrubae</i>	33	6	100
<i>Carex distans</i>	7	57	28	31
<i>Juncus compressus</i>	30	22	23
<i>Festuca arundinacea</i>	7	19	15
<i>Atriplex prostrata</i> subsp. <i>latifolia</i>	.	60	10	40	47	10	9	23
<i>Lotus tenuis</i>	.	20	10	.	80	100	84	31
<i>Bolboschoenus maritimus</i> s. lat.	.	50	.	.	20	43	22	38
<i>Chenopodium glaucum</i>	10	30	.	.	20	3	3	23
<i>Puccinellia distans</i>	.	60	80	60	93	30	12	23
<i>Aster tripolium</i> subsp. <i>pannonicus</i>	.	30	90	40	80	33	3	23
<i>Juncus gerardii</i>	.	20	30	30	33	100	28	38
Ostatní druhy s vyšší frekvencí								
<i>Ranunculus repens</i>	13	60	53	77
<i>Taraxacum</i> sect. <i>Ruderalia</i>	7	53	59	38
<i>Poa trivialis</i>	50	25	38
<i>Achillea millefolium</i> agg.	13	30	38	38
<i>Plantago major</i>	17	53	46
<i>Elytrigia repens</i>	.	10	.	.	27	17	28	62
<i>Leontodon autumnalis</i>	40	31	8
<i>Tripleurospermum inodorum</i>	.	30	.	.	7	13	19	62
<i>Centaurea jacea</i>	7	33	31	.
<i>Rumex crispus</i>	.	10	.	.	7	20	19	54
<i>Lolium perenne</i>	7	7	44	23
<i>Polygonum aviculare</i> agg.	.	60	.	.	13	10	16	23
<i>Cirsium arvense</i>	7	3	25	62
<i>Festuca pratensis</i>	7	30	19	8
<i>Trifolium hybridum</i>	37	19	.
<i>Carex hirta</i>	30	12	31
<i>Trifolium pratense</i>	27	25	.
<i>Plantago lanceolata</i>	13	31	8

Tabulka 4 (pokračování ze strany 140)

Sloupec číslo	1	2	3	4	5	6	7	8
<i>Deschampsia cespitosa</i>	10	16	23
<i>Daucus carota</i>	7	.	28	8
<i>Poa annua</i>	13	7	16	8
<i>Sonchus asper</i>	13	17	.	23
<i>Symphytum officinale</i>	13	12	15
<i>Poa pratensis</i> s. lat.	25	15
<i>Juncus articulatus</i>	16	38
<i>Medicago lupulina</i>	10	19	.
<i>Equisetum arvense</i>	10	16	8
<i>Trifolium repens</i>	13	16	.
<i>Ranunculus acris</i>	7	10	16	.
<i>Cichorium intybus</i>	3	22	8
<i>Dactylis glomerata</i>	19	23
<i>Rumex maritimus</i>	.	10	16	15
<i>Lysimachia nummularia</i>	17	3	8
<i>Alopecurus pratensis</i>	7	16	.
<i>Rorippa sylvestris</i>	17	6	.
<i>Persicaria lapathifolia</i>	.	10	9	23
<i>Sonchus arvensis</i>	.	10	.	.	7	3	3	23
<i>Lathyrus pratensis</i>	3	9	23
<i>Cyperus fuscus</i>	20	12	.
<i>Potentilla supina</i>	.	20	9	8
<i>Lactuca serriola</i>	7	.	3	23
<i>Geranium pratense</i>	3	31
<i>Glechoma hederacea</i> s. lat.	3	.	23
<i>Myosoton aquaticum</i>	3	23
<i>Matricaria recutita</i>	.	20	.	.	7	.	.	.
<i>Stachys palustris</i>	23
<i>Convolvulus arvensis</i>	23
Mechové patro								
<i>Puccinellietum limosae</i>								
<i>Drepanocladus aduncus</i>	.	20	.	.	25	.	.	.

Obr. 56. Srovnání asociací halofilní vegetace pomocí Ellenbergových indikačních hodnot, nadmořských výšek a pokryvnosti bylinného patra. Vysvětlení grafu viz obrázek 13 na str. 74.

Fig. 56. A comparison of associations of saline vegetation through Ellenberg indicator values, altitude and herb layer cover. See Figure 13 on page 74 for explanation of the graph.

